

Soru-Cevap

Soru: *Tefkîr kitabında şu metin geçmektedir: “Buradan da fikrî metnin anlaşılması için sabık malumatların yanı sıra şu üç şart koşulur. Birincisi: Sabık malumatların, anlaşılması istenilen fikrin seviyesinde olması. İkincisi: Vakıasının sınırlandırılıp başkasından ayırt edilerek olduğu gibi idrak edilmesi. Üçüncüsü: Bu vakıanın, hakkında gerçek görüntü veren sahih bir tasavvurla tasavvur edilmesi.”*

Burada vakıanın tasavvur edilmesi ile idrak edilmesi arasında ne gibi bir farkın olduğunu örneklerle açıklayabilir misiniz?

Cevap: Vakıanın idrak edilmesi, bir şeyin mahiyetinin analiz edilmesidir. Mesela şahsi özgürlüğün vakıasının idrak edilmesi bu metnin analiz edilmesidir ki bu metinden bir şahsın, herhangi birinin engellemesi olmadan dilediğini yapabileceği dolayısıyla dilediğini giyebileceği ve dilediği bir üslupla dilediği birisiyle ilişki kurabileceği anlaşılır...

Vakıanın tasavvur edilmesine gelince; vakıayı uygulamalı olarak canlandırmanız ve bunun doğurduğu sonuçları görmenizdir. Böylece şahsi özgürlüğün tatbik edildiği durumun sonucunu anlayabilir ve ahlaki çöküntüyü, fesadın büyüklüğünü ve bireysel arzuların serbest bırakıldığını görebilirsiniz...

Yani onu adeta iki gözünüzle görüyormuşsunuz gibi uygulamalı olarak tasavvur etmektesiniz.

Mesela örnek olarak laikliği ele aldığımızda onun vakıasını idrak etmek; laikliği etüt etmeniz ve onun dini hayattan ayırmak, dini mescide hapsedmek ve insanlar arasındaki alakalara dinin bir müdahalesi olmaksızın beşeri kanunlarla hükmetmek anlamına geldiğini öğrenmenizdir...

Bu vakıanın tasavvur edilmesine gelince; vakıayı uygulamalı olarak canlandırmanızdır. Böylece laikliğe inanan bir Müslümanın şizofreni hastası olan bir kimseye ne kadar çok benzediğini göreceksiniz. Zira o, “**Namaz kılınız**” ayetini okuyup uygulayarak salahı kılırken

“**Onların aralarında Allah’ın inzal ettikleri ile hükmet**” ayetini okuduğu halde bunu uygulamamakta bilakis Allahu [Subhânehu ve Te’alâ]’nın, “**Namaz**

kılınız” ve “**Hükmet**” şeklindeki her iki ayette de emreden olmasına rağmen küfür kanunlarına muhakeme olmaktadır. Hakeza İslam’a muhakeme olmayan bilakis beşeri kanunları alan Müslümanların kalkınamadıklarını ve fiilen kuvvet nedenlerini elde edemediklerini görürsünüz. Çünkü onlar, iman etmedikleri şeyleri tatbik ediyorlar ve Müslüman oldukları halde İslam’dan başkasına muhakeme oluyorlar!

Velhasıl; vakıanın idrak edilmesi; mahiyetinin, bileşenlerinin, metnlerinin ve muhteviyatının bilinmesi manasına gelmektedir... Vakıanın tasavvur edilmesi ise vakıanın uygulamalı olarak canlandırılması, onun doğurduğu sonuçlar ve bunun sonucunda ortaya çıkan şeylerdir...

H. 15 Cumâde’s Sâni 1431

M. 29 Mayıs 2010